

Csukás István

SÜSÜKE

újabb kalandjai

Rajzolta: László Maya

A nagy Ki mit tud

Süsüke és a Kiskirályfi egy fatörzsön lovagolt. Megsarkantyúzták a fatörzs derekát, s nagyokat rikkantgattak.

– Gyia! Gyia! Most én vagyok elől! – rikkantott Süsüke. – Vágtatunk hegyen-völgyön át. Gyí, te paci! Gyí, te paci! Ho-ó! Hoó!

Rámosolygott a Kiskirályfira.

– Forduljunk meg! Most te legyél elől!

Megfordultak, most a Kiskirályfi volt elől, s nagyokat kurjantgatott.

– Gyia! Gyia! Vágtatunk hegyen-völgyön át, sebesebben, mint a szél. Ho-ó! Hó! Most pihenünk. Elfáradt a lovas és a ló.

Átvetették a lábukat a fatörzsön, s úgy ültek rajta, mint egy padon.

Süsüke ábrándozva mondta:

– Jó kis lovaglás volt. Már tudok lovagolni, tudok gondolkozni, tudok versenyt futni. Egyszer már repültem is! Mi az, amit még nem tudok? Illetve tudok, csak nem tudok róla?

A Kiskirályfi töprengett.

– Ki kellene próbálni! Amíg nem próbáltuk ki, nem tudjuk, hogy mit tudunk.

– Hogy próbáljuk ki, hogy mit tudunk, illetve nem tudunk? – kérdezte Süsüke.

– Várj, gondolkozom! – ráncolta össze a homlokát a Kiskirályfi. – Mit tudunk, mit nem tudunk... Én mit tudok, te mit tudsz, ki mit tud. Megvan!

– Mondd gyorsan! Csupa fül vagyok – sürgette Süsüke.

– Mondom – bólintott a Kiskirályfi. – Úgy tudjuk meg, hogy mit tudunk, ha rendezünk egy versenyt. Vagyis egy vetélkedőt.

– Versenyt? Vetélkedőt? – csodálkozott Süsüke. – Milyen vetélkedőt?

– Egy nagy Ki mit tud vetélkedőt – jelentette ki a Kiskirályfi. – Akkor majd kiderül, hogy mit tudunk.

Süsüke bólogatott.

– Ez az! Világos! Világos, mint a vakablak. Vetélkedni akarok! Teljes erővel vetélkedni akarok! Miben vetélkedjek?

A Kiskirályfi mutatta az ujjain, felemelve először az egyiket, azután a másikat, azután a harmadikat.

– Lehet, mondjuk, ügyességben! Meg a szépségben. Meg egyébben. Vagyis: ki a legügyesebb? Ki a legszebb? Meg ki a legjobb valami egyébben?

– Milyen egyébben? – kérdezte Süsüke.

– Az egyéb azt jelenti, hogy kinek van még valami rejtett képessége. Amiről esetleg még ő sem tudott. De most kiderül! – a Kiskirályfi a harmadik ujjával mutogatott.

– Mindenki részt vehet? – kérdezte Süsüke.

– Mindenki! – bólintott a Kiskirályfi. – Ez így igazságos!

– Akkor menjünk! Hirdessük ki! – pattant fel Süsüke. – Én kihirdetem, te meg trombitálj!

Elindultak, majd Süsüke felállt egy sziklára, és kiáltozott. A Kiskirályfi a tenyerével trombitált.

– Figyelem! Figyelem! Közhírré tétetik! – kiabált Süsüke.

– Ta-ta-ta-tam! – trombitált a Kiskirályfi.

Süsü és a Sárkánylány a királyi barlang ajtajában álldogált. Süsü felkapta a fejét, hallgatózott.

– Mi az? Ki az? Ki beszél?

– Süsüke – mondta a Sárkánylány.

– Mit beszél? – értetlenkedett Süsü.

– Azt, hogy figyelem.

Az öreg Mindenes robogott oda a járgányán. Egyszerre beszélt mind a három fejével.

– Mi az? Mi az?

– Tűz van? Tűz van?

– Mimimi?

Süsü leintette a karattyoló három fejet.

– Csendben légy! Nem halljuk.

Ahogy csend lett, rögtön meghallották Süsükét.

– Figyelem! Mindenki figyeljen!

– Figyelünk – bólogatott Süsü.

– Kihirdetem a nagy Ki mit tud vetélkedőt! – zengett Süsüke a távolból.

– Tatatatam! – trombitált a Kiskirályfi a szájával.

– Három díjért lehet versenyezni. Első: ki a legügyesebb! Második: ki a legszebb! Harmadik: minden egyébben ki a legjobb!

– Tatatam! – hangzott a száj-trombita.

– Aki úgy érzi, hogy van benne elhivatottság, vagyis tehetség, jelentkezzen! Aki úgy érzi, hogy ő a legszebb, jelentkezzen! Aki meg úgy érzi, hogy tud még egy csomó egyebet, jelentkezzen!

– Tatatam!

Csend lett, nem szólt a trombita sem.

Süsü hümmögött meg krákogott, majd ezt mormogta:

– Ki mit tud? Nagyon jó! Én úgy érzem, hogy tudok egy-két dolgot! Vagyis jelentkezem. Csak még nem tudom, hogy melyik kategóriában. Szépség? Ügyesség? Egyéb?

A Sárkánylány lelkesedett.

– Ki mit tud? Jaj, de jó! Én is jelentkezem! És én tudom, hogy melyik kategóriában.

– Melyikben? – kérdezte Süsü.

A Sárkánylány úgy tett, mint aki megsértődött.

– Nézz rám! Hát nem látod? A szépség kategóriában! Van szebb nálam?

Süsü a fejét ingatta, mosolyogva mondta:

– Nincs, nincs!

Az öreg Mindenes is lázba jött, motyogott, vitatkozott a három feje.

– Én is jelentkezem! – mondta az első fej.

– Ügyesség? Szépség? Egyéb? – kérdezte a második fej.

– He, he, he! – hehegett a harmadik fej.

– Még nem tudom. Lehet, hogy mind a háromban – jelentette ki az első fej.

– Hö-hö-hö! – höhögött a harmadik fej.

– Miért? Mit röhögsz? Tán nem vagyok elég szép? Tán nem vagyok elég ügyes? Tán nem vagyok egyéb?

– Hi-hi-hi! – hihizett a harmadik fej.

De az első fej csak legyintett mérgesen.

– Megőrülök a harmadik fejemtől – mondta.

Majd gyorsan fabrikált egy versikét, és el is mondta.

*Ügyes vagyok, szép is vagyok,
és még mi minden egyéb!
Meglátja majd, ámuldoz majd
a szájtáti sárkánynép!*

Süsüke és a Kiskirályfi a sárkányok hegye felé kanyarodott, és ott is kihirdették a Ki mit tudot. A sárkányok sorban kidugták a fejüket.

– Mi is versenyezhetünk? – kérdezte Dó sárkány.

A többi sárkány utánamondta, mint a tihanyi visszhang.

– Mi is? Mi is? Mi is?

Süsüke nevetve integetett a sárkányoknak.

– Versenyezhettek! Most kiderül, hogy ki a legszebb, meg a legügyesebb, meg az egyéb.

Otthagyták a sárkányokat, s ballagtak vissza a királyi barlang felé. Közben ugráltak meg nevettek, hogy milyen jól kitalálták ezt a Ki mit tudot!

- Mindenki versenyez. Hihih! – mondta Süsüke.
- Mindenki tehetséges. Hihih! – mondta a Kiskirályfi.
- Meg szép. Hihih! – nevetett Süsüke.
- Meg egyéb. Hihih! – kacagott a Kiskirályfi.

Süsüke egyszer csak megtorpant.

- És a varázsló?

A Kiskirályfi is megtorpant.

- Mi van a varázslóval?

Süsüke magyarázott.

– Az van, hogy varázsló. Vagyis ő nem versenyezhet. Minden versenyt megnyerne, hiszen varázsló!

A Kiskirályfi a homlokát ráncolta.

- De kihagyni sem lehet, mert nemcsak varázsló, hanem jó barát!

– Igaz – bólogatott Süsüke. – Nem lehet kihagyni.

- Akkor mi legyen?

– Legyen ő a bíró! Aki eldönti a versenyt, és aki kiosztja a díjakat. Na, milyen eszem van? – kérdezte Süsüke.

– Olyan eszed van, mint a borotva! Ezt jól kitaláltad. Hihih! – nevetett a Kiskirályfi, majd így folytatta: – Neki van a leghosszabb szakálla, vagyis jó bíró lesz, tekintélyes. Az se baj, hogy zöld a szakálla.

Süsüke tölcserért csinált a kezéből, és a távolba kiáltozott:

- Hallod, varázsló? Hahó! Te leszel a zsűri! Vagy a bíró! Vállalod?

Hallgatóztak, s a távolból megszólalt a varázsló szépen zengő hangja.

- Vállalom! Nagyon jó zsűri leszek! És egy személyben bíró is!

A két gyerek egymásra nevetett, s folytatták az útjukat a királyi barlang felé.

- Te milyen számmal lépsz fel? – kérdezte a Kiskirályfi.

– Titok! – mondta Süsüke. – És te?

- Titok! – rázta a fejét a Kiskirályfi.

Közben odaértek a királyi barlanghoz, körülnéztek, de nem volt ott senki, mindenki elbújt, hogy titokban készülődjön a versenyre.

- Rendezzük be a helyszínt! – mondta Süsüke.

– Titokban? – kérdezte a Kiskirályfi.

– Nem kell titokban – felelte Süsüke. – Nyíltan hozzuk ki a trónszéket. Abba fog ülni a zsűri.

Bementek a királyi barlangba, taszigálták, húzták-vonták a trónszéket, nagyokat nyögtek, mivel a trónszék nagyon nehéz volt. Végre kivitték a barlang elé, s hátrébb nyomták-tolták.

- Miért olyan nehéz ez? – morgott a Kiskirályfi.

– Nem tudom. Talán aranyból van. Itt jó lesz – mondta Süsüke. – Fordítsuk meg!

Megfordították a trónszéket, s ekkor látták meg, hogy a varázsló ült a trónszékben, azért volt olyan nehéz. A varázsló heherészett, az egyik kezével a zöld szakállát simogatta, a másik kezében egy nagy papírtrombitát szorongatott.

– Itt vagyok! Hehehe! A zsűri készen áll! Illetve: ül! Mikor kezdünk?

Süsüke rámosolygott a varázslóra.

– Ha a zsűri készen áll és kényelmesen ül, akkor most. Add meg a jelet!

A varázsló belefúj a papírtrombitába, csak úgy zengett a környék, majd hangosan elmondta a szózatát.

– Pa-pa-pa-pam! Pa-pa-pam! Kezdődik a nagy sárkányországi Ki mit tud! Ilyen még nem volt! Ilyen még nem van! Ilyen még nem lesz! Illetve: van, és most lesz! És én vagyok a zsűri! Szigorú leszek, de igazságos! Pa-pa-pa-pam!

Süsüke odasúgta a Kiskirályfinak:

– Hogy belejött! Nagyon jó zsűri. Hihhi!

A Kiskirályfi is nevetett.

– Szigorú, de nagyon hangos.

A varázsló újra magához ragadta a szót, ami azért volt könnyű, mert senki se vette el tőle, harsogott, trombitált.

– Kérem az első versenyzőt! Na, lássuk, ki lesz az! Tudom már! Én mindent tudok, hehehe, azért vagyok varázsló. Az első versenyző: Süsü, az illemtanár! Tánc és illem alkategória!

Süsü jött be a barlang előtti térre, kecsesen hajlongva, finoman beszélve.

– Egy kis illembemutató következik. Az első és legfontosabb: a meghajlás. Ezt úgy is nevezhetjük, hogy néma üdvözlés. De nem ám úgy hajlunk meg, mint aki görcsöt kapott, vagy fel akar venni valamit a földről. Nem, nem. Mutatom: így, kecsesen! Jobb kezünket kicsit eltartjuk a testünkötől. De nem ám úgy, mintha legyeket fogdosnánk! Nem, nem. Lágyan. Így! Kiegyenesedünk. És most szólalunk meg! És ezt mondjuk:

*Üdvözöllek, dicső lovag!
Szép a ruhád, szép a lovad!
Mi szél hozott, mondsza, erre,
s mi vajon a szíved terve?*

Süsü hajlongott, szavalt.

A varázsló trombitált, majd így szólt:

– Nagy tapsot kérek! Köszönjük, Süsü! Ülj a helyedre!

Süsüke és a Kiskirályfi tapsolt, majd Süsüke ezt súgta:

– Illemszabályban verhetetlen. Hihih!

A varázsló belefújt a trombitába, s nagy hangon bejelentette a következő versenyzőt.

– Következik a Sárkánylány, másképpen a királyné kalapbemutatója! A szépség kategóriában! Mert az is szép, ami a kalap alatt van. Hehehe!

Bejött a Sárkánylány, egy csomó kalapot hozott magával, s letette őket egy köre. Szembefordult a közönséggel, s bájosan beszélni kezdett.

– Miért teszünk a fejünkre kalapot? Tudom, rögtön rávágjátok, hogy ne ázzunk, ne fázzunk. Azért is. De nem csak azért! A kalapviselés: művészet! A kalap kifejezi a hangulatunkat. Bizony! Nem is hinnétek. Pedig egyszerű! Mindjárt bemutatom. Itt ez a mókás kis kalap. Ha ezt teszem fel, azt jelenti, hogy jó kedvem van! Látjátok? Hahaha!

A Sárkánylány feltette a fejére a mókás kis kalapot, s valóban, rögtön vidámabb lett az arca. Levette a mókás kis kalapot, s egy nagy, sötét kalapot tett a fejére, s alóla így suttozott:

– Ha ezt a sötét kalapot húzom a fejembe, azt jelenti, hogy morcos vagyok. Látjátok? Ha meg ezt a nagy, lelógó szélű kalapot teszem fel, azt jelenti, hogy titokzatos vagyok. Csupa titok! Hu! S ha lehajtom ezt a fátyolt, akkor nem is látszom. Én vagyok a rejtélyes nő! A titokzatos idegen! Ha ezt a színes szalmakalapot teszem fel, akkor nyár van. Süt a nap! Fű, de meleg van! Érzitek? Ha ezt a szalagos kalapot teszem fel, akkor nagyon ünnepélyes vagyok. Fogadásra megyek a királyi udvarba vagy a lóversenyre.

Levetette, feltette a kalapokat, majd a végén meghajolt, s így fejezte be:

– Láthatjátok: ahány kalap, annyiféle vagyok! Minden kalap jelent valamit. A varázsló trombitált, tapsolt, kiabált.

– Köszönjük! Tapsoljátok meg! Én is megemelem a kalapomat! Fáradj a helyedre!

Süsüke ámuldozott.

– Nahát! Sose hittem volna, hogy egy kalap ennyi mindent tud.

A Kiskirályfi nagyot rikkantott:

– Éljen a kalap!

A varázsló ránézett.

– Te következel! Következik a kardegyensúlyozás! Az ügyesség kategóriában.

A Kiskirályfi bátran előrelépett, s csengő hangon megszólalt:

– Ez itt a kard! A karddal nem csak vívni lehet. A karddal egyensúlyozni is lehet. Teljes csendet kérek! A gyengébb idegzetűek ne nézzenek ide!

A varázsló befogta a szemét, s az ujjai közül kukucskált.

A Kiskirályfi feltette a kardot a hegyével a homlokára, s közben elmesélte, hogy mit csinál.

– A kardot felteszem a homlokomra. Föl-alá sétálok. Most leguggolok, homlokomon a karddal. Most hanyatt fekszem, homlokomon a karddal. Most felülök, homlokomon a karddal. Most újra felállok, homlokomon a karddal. Kész! Hopp!

Lekapta a homlokáról a kardot, meghajolt a közönség felé.

A varázsló is levette a kezét a szeméről, s trombitált, kiabált.

– Bravó! Bravó! Nagy tapsot kérek! Menj a helyedre!

Mikor a helyére ment, Süsüke odasúgta neki:

– Jó kis kard!

A Kiskirályfi vigyorogva súgta vissza:

– Jó kis homlok!

Azután figyelték a varázslót, aki bejelentette a következő számot.

– Következik az öreg Mindenés kerékpárbravúrja a járgányán. Ügyesség kategória! Gyere, gyere, te következel!

A Mindenés nyikorogva berobogott a járgányán, nagyokat rikkantgatva.

– Ügyes ám a Mindenés, habár feje már deres!

Megállt, fékezett, letette az egyik lábát, majd meghajolt.

– Bemutatok egy-két bravúrt a járgányomon – mondta az első fej.

– Egy-két világszámot – hengegett a második fej.

– Produkció! – rikkantott a harmadik fej.

Ránézett a közönségre.

– Első szám: akadályugratás! Kérek egy bátor jelentkezőt!

Süsüke felpattant, odament.

– Itt vagyok! Mit csináljak?

– Hajolj le! Te leszel az akadály – mondta az első fej.

– Nem félsz? – kérdezte a második fej.

– Nem félek! Süsüke sose fél!

Süsüke lehajolt, a Mindenés hátrált a járgányával, majd nekifutásból átugrotta az akadályt.

Süsüke csodálkozva felnézett.

– Észre se vettem, hogy átugrottál felettem!

– Ez benne a világszám – hengegett az első fej. – Kérek még egy bátor jelentkezőt!

A Kiskirályfi felállt, odament.

– Itt vagyok. Mit csináljak?

– Guggolj Süsüke mellé! – mondta a második fej.

– Produkció! – rikkantott a harmadik fej.

A Kiskirályfi leguggolt Süsüke mellé, a Mindenés hátrált, majd nekifutásból átugrotta a kettős akadályt.

A varázsló belefúj a trombitába, s így szólt:

– Tapsoljátok meg! A két útakadályt is!

A Mindenés zavartan hajlongott, motyogott meghatódva.

– Köszönöm a járgányom nevében!

– Éljen a száguldó Mindenés! – kiáltotta Süsüke.

A varázsló megint belefúj a trombitájába, majd bejelentette a következő számot.

– Következik az élő hangszer! Bemutatják a sárkányok az egyéb kategóriában.

Sorban felálltak a sárkányok, Dó sárkány megadta a hangot, s egyszerre énekelni kezdtek.

*Dó, dó, dó, ré, ré, ré,
Lekvár gyűljön szád köré!
Mi, mi, fá, fá, szó, szó, szó,
tejeskávén átúszó!*

Majd meghajoltak némán, becsukták a szájukat, s csak álltak.

– Hm! – mondta a varázsló. – Rövid volt, de nagyon szép volt.

– Azért tapsoljátok meg! Most pedig következik a bim-bamozó napóra! Az egyéb kategóriában. Előadja Süsüke!

Süsüke a varázslóhoz ment, suttogott a fülébe. A varázsló bólogatott, meg mormogott a szakállába, hogy: „Aha, világos! Meglesz! Hehe!”

Süsüke egy ággal egy kört húzott a földre, s a közepére állt, sorban számokat rajzolt a kör peremére – ez lesz a napóra! És Süsüke a mutatója. Majd érces hangon bejelentette:

– A bim-bamozó napóra kívánságra mutatja az időt! Mindenkinek annyit mutat, amennyit kíván! És én vagyok a mutató. Kérem a közönséget, mondja meg, hogy hány óra legyen.

Süsü kiabált, s mutogatott.

– Három! Három óra legyen!

A varázsló felmutatott a napra a pálcájával: menj előre! Még! Még! S a napocska, csodák csodája, előre araszolt az égen. Egészen addig ment, amíg Süsüke árnyéka a hármásra esett. Süsüke bim-bamolt a szájával.

– Bim-bam! Bim-bam! Bim-bam! Tessék! Három óra van!

Ámuldoztak, csodálkoztak, Süsü odament, s közelről megnézte a napórán a hármasszámot, amelyre az árnyék esett.

– Nahát! Tényleg hármat mutat!

Utána a Mindenes mondott időt, hogy legyen tizenegy óra. A varázsló intett a napnak, a nap arrébb araszolt, Süsüke árnyéka a tizenegyessre mutatott. Megtapsolták a produkciót, csak úgy zúgott a környék.

Süsüke meghajolt, megköszönte a tapsot, majd felnézett, és a napnak is megköszönte.

– Óriási napóra voltál! – súgta a Kiskirályfi. – A napnak miért köszönted meg?

– Összedolgoztunk! – nevetett Süsüke.

A varázsló belefűjt a trombitába, s így szólt:

– Kihirdetem az eredményt! Papapapam! Díjkiosztás következik! Mindenki első díjat kapott! Hehehe! Mert mindenki a legjobb volt a saját kategóriájában.

A versenyzők nyakába akasztott egy-egy érmet.

Süsüke meghatottan suttogta:

– Köszönöm! Első díj! Életem első díja!

